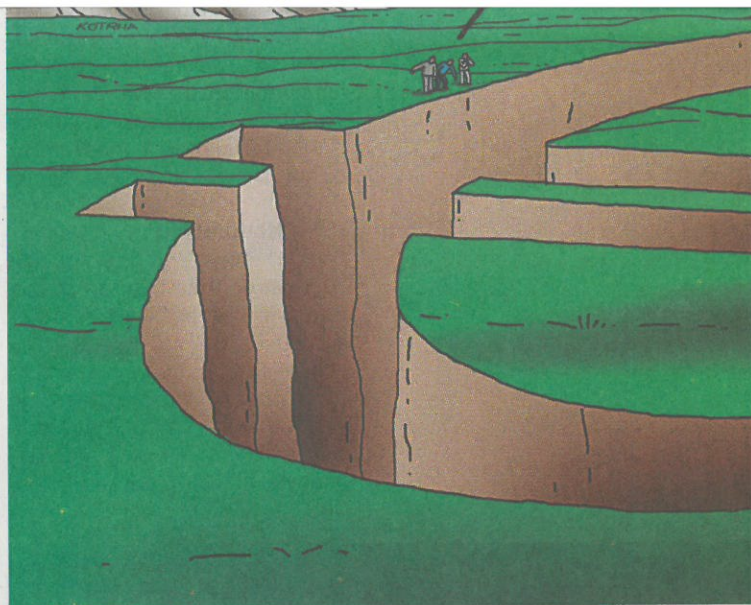

ním. Horším kurzom eura by mohol uhrat nejaký čas.

Členovia rady ECB neotávajú a ochotne prilievajú olej do ohňa verejnou výmenou názorov týkajúcich sa toho, či by mala centrálna banka prijať ďalšie opatrenia, alebo nie. Nemajú veľmi na výber. Doterajšie nástroje totiž nemali žiadny efekt. Úrokové sadzby sú už takmer na nule a ani v kombinácii s lacnými megapôžičkami bankám úverovanie (a ani infláciu) v eurozóne nerozbehli. Banky, najmä na juhu, ktorý sužujú rekordná nezamestnanosť a slabý rast, sa do požičiavania skrátka stále nehrnú. Nový program nákupu cenných papierov ABS sa síce ešte prejavíť nestihol, no zákraky sa ani tu zrejme konať nebudú.

Hoci deflácia nemusí byť nevyhnutne zlo, panika centrálnych bankárov je namieste – pokles cien by predražil dlh, a tak podstatne zavaril slabším bankám a notoricky zadlženým krajinám. A tým aj nádeji na pokrízové oživenie. V situácii, keď sa ECB dlhodobo nedarí nalíat peniaze do ekonomiky cez banky a priamy nákup dlhopisov je zakázaný, už ostáva len jediná možnosť. Ak Draghi nedokáže vytvoriť vytúžený rast cien doma, musí ho doviesť zo zahraničia. Práve tu sa dostáva na scénu zámerné oslabovanie kurzu meny a tým predraženie dovozu. Podobne, ako sa o to (neúspešne) pokúšali Japonci. No keďže Američania a Briti od oslabovania vlastných mien pomaly ustupujú, Európe by siahnutie po tvrdších krízových opatreniach mohlo vyjsť. Aspoň na chvíľu...

TAKTO TO VIDÍM JA

Ruská ruleta za naše peniaze

Imrich Béreš,
predseda Predstavenstva
Prvej stavebnej sporiteľne

Začiatkom roka sa objavila informácia, že jedna veľká stavebná firma dlhuje zhruba 85 miliónov eur subdodávateľom za práce na výstavbe diaľnic. Firma je v procese reštrukturalizácie a na stretnutí s veriteľmi prejavila dobrú vôľu, že uhradí 10 percent svojich záväzkov.

Z pohľadu zákona je to štandardný postup: ochrana pred veriteľmi – dohoda – čiastočné vy-

rovanie veriteľov – očistenie firmy a... Život ide ďalej.

Aký je však postih pre tých, ktorí to zapríčinili? Opäť štandardný postup. Firma sa zúčastní na tendri na výstavbu úseku diaľnice ako hlavný dodávateľ a ponúkne cenu, v ktorej už zakalkuluje aj čiastočné nevyplatenie malých subdodávateľov. Vyhrá tender a ruská ruleta sa môže začať. Spoluúčinkujúci do tejto hry sa vždy nájdu a radi sa na komparze zúčastnia. Súhlasia s minimálnou maržou a veria, že niekedy dostanú aj zaplatené. A tu je niečo choré. Zsvätení vedia, že na začiatku to bol práve štát, ktorý už roky za niektoré práce platil s polročným aj ročným oneskorením. Jedným z objektívnych dôvodov, okrem nedostatku financií v rozpočte, bolo aj zastavenie čerpania eurofondov. A netýka sa to len diaľnic. Firmy však

“

Firma často ponúkne cenu, v ktorej zakalkuluje aj čiastočné nevyplatenie malých subdodávateľov.

odvedli DPH, uhradili energie a dostali sa do druhotnej platobnej neschopnosti. Ak chceli prežiť, hľadali riešenie, a to si vynútilo účasť v takýchto riskantných obchodoch. Ak subdodávateľovi nezaplatia, väčšinou skrachuje a viera v spravodlivý štát, ktorý pomáha podnikaniu, je značne naštrbená. Na rozdiel od víťaza

tendra, ktorý sa v prípade problému reštrukturalizuje, ochráni sa pred veriteľmi, zmení vedenie a nič nebráni jeho účasti na ďalších veľkých štátnych tendroch, ktoré poväčšine vyhrá. Pýtam sa, majú takéto subjekty morálne právo zúčastňovať sa na verejných súťažiach o štátne zákazky? Myslím si, že nie. Ak štát zabezpečí svoju platobnú disciplínu, potom má plné právo takýchto akcionárov a ich firmy zo zákona na niekoľko rokov vylúčiť z účasti na verejných výberových konaniach v dôsledku reputačného rizika štátu a možného morálneho hazardu s tisíckami malých firiem a drobných živnostníkov. Štát od nich striktne vyžaduje platenie daní, odvodov, poplatkov a licencií, no na druhej strane ich nedokáže ochrániť pred tými, ktorí sa tvária, že sú rovnější medzi rovnými.

...

+

♦ ♦ ♦ ♦ ♦